

Krzysztof Żęgota

**Obwód kaliningradzki Federacji Rosyjskiej
a bezpieczeństwo międzynarodowe
Europy Środkowo-Wschodniej.
Między geopolityką a konstruktywizmem**

Poznań 2021

Spis treści

Wstęp	15
1. Bezpieczeństwo międzynarodowe Europy Środkowo-Wschodniej: wyznaczniki teoretyczne – uwarunkowania międzynarodowe – koncepcje geopolityczne	45
1.1. Ustalenia terminologiczne	45
1.2. Regionalizacja a bezpieczeństwo międzynarodowe	81
1.3. Geopolityczne interpretacje bezpieczeństwa międzynarodowego w Europie Środkowo-Wschodniej	98
1.4. Bezpieczeństwo międzynarodowe Europy Środkowo-Wschodniej po zakończeniu zimnej wojny	128
2. Bezpieczeństwo Federacji Rosyjskiej w wymiarze polityczno-strategicznym	142
2.1. Interesy narodowe Federacji Rosyjskiej w sferze bezpieczeństwa	142
2.2. Cele strategiczne polityki bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej	160
3. Uwarunkowania funkcjonowania obwodu kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej	170
3.1. Geneza obwodu kaliningradzkiego – kontekst międzynarodowy	170
3.2. Geograficzne i demograficzne wyznaczniki rozwoju	177
3.3. Uwarunkowania ekonomiczne i społeczne	188
3.4. System władzy państwowej – centralizm <i>versus</i> regionalizm	209

4. Obwód kaliningradzki jako element polityki bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej.....	225
4.1. System bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej	225
4.2. Obwód kaliningradzki w dokumentach strategicznych Federacji Rosyjskiej.....	240
4.3. Miejsce obwodu kaliningradzkiego w systemie bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej	268
 5. Obwód kaliningradzki Federacji Rosyjskiej a formaty współpracy regionalnej w Europie Środkowo-Wschodniej.....	290
5.1. Rola obwodu kaliningradzkiego w relacjach Unia Europejska – Rosja..	290
5.2. Miejsce obwodu kaliningradzkiego w relacjach NATO–Rosja.....	318
5.3. Obwód kaliningradzki Federacji Rosyjskiej a pozostałe formaty instytucjonalizacji współpracy w Europie Środkowo-Wschodniej.....	337
 6. Obwód kaliningradzki Federacji Rosyjskiej a rywalizacja projektów integracji regionalnej w Europie	359
6.1. Integracja europejska i euroatlantycka po rozpadzie bloku wschodniego.....	359
6.2. Reintegracja przestrzeni poradzieckiej	370
6.3. Między geopolityką a konstruktywizmem.....	386
6.4. Obwód kaliningradzki jako klin geopolityczny Federacji Rosyjskiej w Europie Środkowo-Wschodniej	417
 Zakończenie	439
Streszczenie	447
Summary.....	453
Резюме	458
Bibliografia.....	464
Spis rycin i tabel	533

Table of contents

Introduction.....	15
 1. The international security of the Central and Eastern Europe: theoretical determinants – international conditions – geopolitical concepts	 45
1.1. Terminological findings	45
1.2. Regionalisation and international security.....	81
1.3. Geopolitical interpretations of the Central and Eastern Europe international security.....	98
1.4. The international security of the Central and Eastern Europe after the end of cold war.....	128
 2. Security of the Russian Federation in political and strategic dimension.	 142
2.1. National interests of the Russian Federation in field of security	142
2.2. Strategic aims of the Russian Federation security policy.....	160
 3. The conditions for the functioning of the Kaliningrad region of the Russian Federation	 170
3.1. Genesis of the Kaliningrad region – international context	170
3.2. Geographical and demographic determinants of development	177
3.3. Economic and social conditions	188
3.4. System of state authority – centralism <i>versus</i> regionalism	209

4. The Kaliningrad region as an element of the Russian Federation security policy	225
4.1. National security system of the Russian Federation.....	225
4.2. The Kaliningrad region in strategic documents of the Russian Federation.....	240
4.3. The place of the Kaliningrad region in national security system of the Russian Federation	268
 5. The Kaliningrad region of the Russian Federation and formats of international cooperation in the Central and Eastern Europe.....	290
5.1. Role of the Kaliningrad region in the European Union–Russia relations	290
5.2. The place of the Kaliningrad region in NATO–Russia relations	318
5.3. The Kaliningrad region of the Russian Federation and remaining formats of institutionalisation of cooperation in the Central and Eastern Europe	337
 6. The Kaliningrad region of the Russian Federation and the rivalry of regional integration projects in Europe.....	359
6.1. The European and Euro-Atlantic integration after dissolution of Eastern Block.....	359
6.2. Reintegration of post-Soviet space	370
6.3. Between geopolitics and constructivism.....	386
6.4. The Kaliningrad region as the geopolitical Wedge of the Russian Federation in Central and Eastern Europe	417
 Conclusions.....	439
Summary (in Polish)	447
Summary.....	453
Резюме	458
Bibliography.....	464
List of graphs and tables	533

Содержание

Введение	15
1. Международная безопасность Центрально-Восточной Европы: теоретические детерминанты – международные условия – геополитические концепции.....	45
1.1. Терминологические выводы.....	45
1.2. Регионализация и международная безопасность.....	81
1.3. Геополитические интерпретации международной безопасности Центрально-Восточной Европы.....	98
1.4. Международная безопасность Центрально-Восточной Европы после окончания холодной войны.....	128
2. Безопасность Российской Федерации в политико-стратегическом измерении	142
2.1. Национальные интересы Российской Федерации в сфере безопасности.....	142
2.2. Стратегические цели политики безопасности Российской Федерации	160
3. Условия функционирования Калининградской области Российской Федерации.....	170
3.1. Генезис Калининградской области – международный контекст	170
3.2. Географические и демографические детерминанты развития	177
3.3. Экономические и социальные условия	188
3.4. Система государственной власти – централизм <i>versus</i> регионализм.....	209

4. Калининградская область как элемент политики безопасности Российской Федерации.....	225
4.1. Система национальной безопасности Российской Федерации	225
4.2. Калининградская область в стратегических документах Российской Федерации	240
4.3. Место Калининградской области в федеральной системе национальной безопасности.....	268
 5. Калининградская область Российская Федерация и форматы регионального сотрудничества в Центрально-Восточной Европе.....	290
5.1. Роль Калининградской области в отношениях Европейский Союз-Россия.....	290
5.2. Место Калининградской области в отношениях НАТО–Россия.....	318
5.3. Калининградская область Российской Федерации и другие форматы институционализации сотрудничества в Центрально-Восточной Европе	337
 6. Калининградская область Российской Федерации и соперничество региональных интеграционных проектов в Европе	359
6.1. Европейская и евроатлантическая интеграция после распада Восточного блока	359
6.2. Реинтеграция постсоветского пространства.....	370
6.3. Между геополитикой и конструктивизмом.....	386
6.4. Калининградская область как геополитический клин Российской Федерации в Центрально-Восточной Европе	417
 Заключение	439
Резюме (по-польски)	447
Summary.....	453
Резюме	458
Библиография.....	464
Список фигур и таблиц.....	533